

Włodzimierz MAJDEWICZ

55 lat za nami

W czerwcu 1952 roku Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego powołał Komisję Turystyki Pieszej.

Od tych, którzy ją tworzyli zależało wiele; musieli oni opracować i wytyczyć plany działania na najbliższe lata i nadać taki kierunek całemu ruchowi by zaowocował rozwojem masowej turystyki pieszej.

Sprawę wzięli w swoje ręce doświadczeni działacze, wybitni krajoznawcy – oni wiedzieli, czego chcą, wiedzieli również, w jaki sposób można tego dokonać.

W roku 2002 obchodziliśmy w całym kraju pięćdziesiąt rocznicę powstania Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK. Staraliśmy się wtedy podsumować półwiecze działalności. W bogatym programie obchodów znalazła się również pięćdziesiąt rocznica istnienia „funkcji” Przodowników Turystyki Pieszej oraz 50-lecie Odznaki Turystyki Pieszej.

Komisja proponowała wszystkim turystom pieszym, niezależnie od stopnia ich turystycznego zaawansowania zdobywania nowej, specjalnie na tę okazję ustanowionej odznaki „50-LECIA OTP”. Odznaka była łatwa do zdobycia: wystarczyło w zgodzie z regulaminem OTP przebyć w jubileuszowym 2002 roku symboliczne pięćdziesiąt kilometrów w trakcie indywidualnych lub zbiorowych wędrówek pieszych. Inaczej mówiąc pięćdziesiąt kilometrów na pięćdziesięciolecie OTP. Pamiętaliśmy, że 50-lecie KTP ZG PTTK jest jednocześnie pięćdziesiątą rocznicą istnienia w naszym Towarzystwie funkcji Przodownika Turystyki Pieszej. Pierwsze mianowania nastąpiły wkrótce po utworzeniu Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK już w czerwcu 1952 roku.

Pojawiła się w związku z tym inicjatywa ufundowania tablicy pamiątkowej. Zgodnie z naszą intencją upamiętnia ona nasze Koleżanki i Kolegów, którzy w latach 1952-2002 popularyzowali piesze wędrówki organizując i prowadząc wycieczki, rajdy i obozy wędrówne, oraz tych, którzy zajmowali się tworzeniem regulaminów i weryfikowaniem odznak turystyki pieszej. Tablica pamiątkowa

powstała ze składek przeprowadzonych wśród uczestników Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników Turystyki Pieszej w Szczecinie i Krajowej Narady Aktywu Turystyki w Warszawie w 2001 roku, wśród uczestników Ogólnopolskiego Wysokokwalifikowanego Rajdu Pieszego na Warmii i Mazurach oraz w trakcie 45. Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników Turystyki Pieszej w Kaliszu w 2002 roku.

Tablica upamiętnia wszystkich, którzy na przestrzeni półwiecza przyczynili się do rozwoju i spopularyzowania turystyki pieszej, a obecnie odeszli już na wieczną wędrówkę. Na czarnej granitowej płycie umieściliśmy słowa:

**KOLEŻANKOM I KOLEGOM
PRZODOWNIKOM TURYSTYKI PIESZEJ PTTK
PRZEZ WĘDROWANIE UCZĄCYM POZNAWANIA I
MIŁOŚCI DO OJCZYZNY POKOLENIA POLAKÓW W
LATACH 1952-2002**

Nie ma tam żadnych nazwisk, gdyż trzeba by umieścić ich setki. Tablicę zdobią jedynie nasze przodownicze „blachy”.

To jedna z pierwszych tablic w „Panteonie PTTK” w kościele pod wezwaniem Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych przy ulicy Conrada na warszawskiej Chomiczówce. Tam obok bliskich nam w swej symbolice witraży znajdują się liczne już tablice epitafijne ludzi zasłużonych dla turystyki i krajoznawstwa. Zналиśmy ich, przez lata wędrowali z nami, siadywali przy ogniskach, pokazywali piękno naszego kraju i uczyli zadumy nad jego historią.

Historię pięćdziesięciolecia zorganizowanej turystyki pieszej zawarliśmy w obszernym opracowaniu „50 LAT KOMISJI TURYSTYKI PIESZEJ PTTK”. Wydany został również wtedy pamiątkowy medal.

Dziś z okazji 55 rocznicy powołania Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK warto przypomnieć pierwsze, historyczne już dziś nazwiska jej założycieli. Byli to Kazimierz Biskupski, Stanisław Gabryszewski, Edmund Mieroszewicz, Adam Słomczyński. Oni wraz z gronem współpracowników są twórcami zorganizowanej turystyki pieszej w PTTK.

Wtedy w 1952 roku zdarzyło się wiele. Po pierwsze powstała KTP ZG PTTK; dzięki jej działaniom zaczęto dynamiczną budowę struktur terenowych. W całym kraju powstawały Okręgowe Komisje Turystyki Pieszej, zaczęto tworzyć kadre dla turystyki pieszej. Wszystkim tym działaniom towarzyszył entuzjazm – w konsekwencji tego w kilka miesięcy później mieliśmy już pierwszych Przodowników Turystyki Pieszej i załóżki rozbudowanego obecnie systemu Odznak Turystyki Pieszej. Od początku starano się kształtować model turysty pieszego – krajoznawcy. W Komisji Turystyki Pieszej pojawiło się wtedy istniejące do dziś przekonanie, że właściwie rozumiana, świadoma turystyka piesza bez krajoznawstwa istnieć nie może. W zachowanych dokumentach i relacjach z tamtych pionierskich lat dostrzeżemy, że zawsze oprócz popularyzacji pieszych wędrówek, niezależnie od tego, czy jest to rajd, czy wycieczka piesza podstawowe znaczenie miał poziom krajoznawczy imprezy. Gdy zajrzemy do programów szkolenia kadry dostrzeżemy, że krajoznawstwo jest ich podstawą.

Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK przez minione 55 lat dbała o to by w programach organizowanych przez terenowe komórki imprez pieszych element poznawczy stawiany był na pierwszym miejscu. Realizowano to przez uwzględnianie w programach wycieczek i trasach rajdów pieszych zwiedzania zabytków kultury, rezerwatów przyrody, miejsc pamięci narodowej oraz innych obiektów krajoznawczych.

Pojawiła się w tamtych latach definicja rajdu pieszego PTTK.

„...Rajd będzie zatem interesującą imprezą zarówno dla doświadczonych zamiłowanych krajoznawców jak i doskonałą szkołą dla początkujących. Szczególną zaś wartość będzie miał rajd dla aktywu PTTK, podkreślić należy to z całym naciskiem dla wciąż jeszcze niedostatecznie w swej masie przygotowanych do pracy krajoznawczej organizatorów wycieczek w zakładach pracy, domach czasowych, związkach zawodowych itd.

Zadaniem rajdu będzie również przekonanie aktywu krajoznawczego o światopoglądowej, kulturalnej wartości krajoznawstwa i turystyki, podniesienie poziomu krajoznawczego tego aktywu, pobudzenie go do powiększania swej wiedzy

przyrodniczej, historycznej, wiedzy o Polsce współczesnej i wreszcie podniesienia jego umiejętności organizacyjnych.

Działacz społeczny musi sobie uświadomić, że krajoznawstwo to jedna z doniosłych i jednocześnie najbardziej atrakcyjnych form podnoszenia kultury szerokich mas.”

Dziś, po pięćdziesięciu pięciu latach, nasuwa się następująca refleksja: mimo upływu czasu i olbrzymich zmian w życiu i mentalności całego społeczeństwa, tamte słowa pozostają w pełni aktualne.

Wytyczone przed przeszło pół wiekiem kierunki działania są wciąż ważne i nasz cel pozostał niezmiennie ten sam: jest nim popularyzacja pieszego – krajoznawczego wędrowania.

Z okazji pięćdziesiątej piątej rocznicy powołania Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK a tym samym 55-lecia zorganizowanej turystyki pieszej, wszystkim Przodownikom Turystyki Pieszej życzę wielu sukcesów organizacyjnych, niezapomnianych wrażeń i pięknych doznań na trasach pieszych wędrówek.

Podążajmy dalej tym szlakiem, kierunek jest właściwy.